

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

M 2 4 1 5 3 1 1 2

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

FILOZOFIJA

≡ Izpitna pola 2 ≡

Esej

Četrtek, 30. maj 2024 / 120 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Konceptna lista sta na perforiranih listih, ki ju kandidat pazljivo iztrga.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati naloge, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitna pola vsebuje 15 esejskih naslovov, od katerih izberite enega. Esej naj obsega najmanj 600 besed. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 22.

V preglednici z "x" zaznamujte, kateri esej naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvi esej, ki ste ga pisali.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.

Pišite v izpitno polo z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Pred esejem prepišite številko in naslov eseja, ki ste ga izbrali. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napačno besedo ali poved prečrtajte in jo zapišite na novo. Nečitljivo besedilo bo ocenjeno z 0 točkami. Osnutek eseja pišite na konceptna lista. Osnutek se ne upošteva pri ocenjevanju.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 3 prazne.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

Konceptni list

Empty rectangular box for writing.

Konceptni list

Empty rectangular box for writing.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

NAVODILA ZA PISANJE ESEJA

Napišite esej, ki naj bo dolg najmanj 600 besed. Bodite pozorni na **analizo ključnih pojmov** (in na problematizacijo njihove samoumevnosti) ter na razlago in **argumentacijo stališč**, ki jih boste v eseju predstavili. Pri razlagi in utemeljevanju uporabite **konkretne primere**, oprite pa se seveda na **filozofske perspektive**, ki ste jih obravnavali na pripravah. V eseju obravnavajte **vsaj dva pogleda** na dani problem, pri čemer se od zdravorazumskega premisleka poskusite dvigniti do filozofskega mišljenja, ki premisli tudi **izhodišča posameznega pogleda**.

Vprašanje stvarnosti

1. Razpravljajte o trditvi: Če je determinizem resničen in človekova dejanja niso izraz njegove svobodne volje, potem smo ljudje le liki v že napisani zgodbi.
2. Razpravljajte o trditvi: Dejstvo, da lahko depresijo in druge duševne bolezni zdravimo z zdravili, je najlepši dokaz tega, da duh ni nič drugega kot vrsta materije.
3. Razpravljajte o trditvi: Če bi bil smisel življenja znan vnaprej, bi življenje izgubilo ves pomen, saj ne bi bilo česa iskati.

Vprašanje spoznanja

4. Razpravljajte o trditvi: »Ta domneva [o obstoju vrojenih načel] se bo izkazala za neresnično, če bi le pokazal, kako lahko človek brez pomoči vrojenih vtisov in samo z uporabo svojih naravnih zmognosti pridobi vso vednost, ki jo premore, in kako se povzpne do gotovosti brez takšnih izvornih pojmov in načel.« (John Locke)
5. Razpravljajte o trditvi: Znanost odkriva dejstva o svetu, dokončne resnice pa ne more odkriti, saj ta ni skupek dejstev.
6. Razpravljajte o trditvi: Resnica ni nič drugega kot najprepričljivejši argument, v absolutnem smislu namreč ne obstaja.

Vprašanje morale

7. Razpravljajte o trditvi: Če so posledice dejanja dobre za drugega, škodujejo pa tistemu, ki je dejanje izvršil, je to dejanje v neskladju s človekovo naravno težnjo po skrbi zase in zato je popolni altruizem nenaraven in nemogoč.
8. Razpravljajte o trditvi: »Vendar pa to razlikovanje načela srečnosti in načela nračnosti ni tudi že nujno njuno zoperstavljanje in čisti praktični um ne terja, da naj zahteve po srečnosti opustimo, ampak le, da se, kadar je govor o dolžnosti, nanjo sploh ne oziramo.« (Immanuel Kant)
9. Razpravljajte o trditvi: Ker se opredelitve moralnih norm spreminjajo skozi čas in se razlikujejo glede na različne kulture, absolutna morala ne obstaja.

Posameznik in skupnost

10. Razpravljajte o trditvi: Idealna država je v praksi neuresničljiva utopija, ki pa je zakonodajalcem vendarle lahko za vzor.
11. Razpravljajte o trditvi: Ideja družbene pogodbe je nastala ob uvidu, da je človek kot individuum nezmožen sam preživeti in da je življenje v družbi boljše kot naravno stanje.
12. Razpravljajte o trditvi: V pravični oziroma dobro urejeni družbi država zgolj varuje osnovne človekove pravice (do življenja, svobode in lastnine) in ne posega na področje razporejanja premoženja.

Filozofija religije

13. Razpravljajte o trditvi: Bolj ko znanost napreduje v spoznavanju zakonitosti vesolja, bolj postaja jasno, da je religija zabloda, ki se ji moramo odreči.
14. Razpravljajte o trditvi: Zlo tega sveta ni izraz Božje volje, temveč človeku od Boga podarjene svobode.
15. Razpravljajte o trditvi: »Če Bog ne bi obstajal, bi bilo dovoljeno vse.« (Dostojevski)

M 2 4 1 5 3 1 1 2 1 0

A large rectangular area containing 20 horizontal lines, intended for handwritten text or notes.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Lined writing area with 25 horizontal lines.

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Prazna stran

